

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 165/2020-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. apríla 2010 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Tomáš Rosina, s. r. o., Kukučínova 20, Banská Bystrica, v mene ktorej jedná advokát JUDr. Tomáš Rosina, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 26. októbra 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 66/2012 a postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6. júna 2018 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 44/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, porušenie zásady prezumpcie neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 T 66/2012 z 26. októbra 2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 44/2017 zo 6. júna 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola v zmysle čl. X ods. 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 zo 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh“) s účinnosťou od 17. októbra 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Strakovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu prejednaná a rozhodnutá v treťom senáte ústavného súdu v zložení Mojmír Mamojka (predseda senátu), Martin Vernarský a Peter Straka (sudca spravodajca).

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd napadnutým rozhodnutím uznal sťažovateľa vinným z pokračovacieho zločinu krádeže z časti dokonaného, z časti v štádiu prípravy podľa § 212 ods. 1 a 4 písm. a) a b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), z časti vo forme spolupáchateľstva, pokračovacieho prečinu poškodzovania cudzej veci

podľa § 245 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona, zločinu poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 286 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona, za ktoré mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov a súčasne bola sťažovateľovi uložená povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť vzniknutú škodu poškodeným subjektom.

4. Proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ a tiež prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky odvolanie, o ktorých rozhodol krajský súd tak, že tieto odvolania napadnutým rozhodnutím zamietol.

5. Následne podal sťažovateľ Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, ktoré však v ústavnej sťažnosti a jej petite nenamieta ani ho v kópii ústavnému súdu nepredložil. Najvyšší súd dovolanie odmietol uznesením sp. zn. 2 Tdo 3/2019 z 26. februára 2019 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) podľa § 382 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Ústavný súd si uznesenie najvyššieho súdu opatril z verejne dostupných zdrojov (z databázy rozhodnutí na webovej stránke najvyššieho súdu: https://www.nsud.sk/data/att/84689_subor.pdf) a s jeho obsahom sa podrobne zoznámil.

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti, opisujúc podrobne priebeh trestného konania, poukazuje na nezrovnalosti vo výpovediach jediného korunného svedka [REDAKOVANÉ], ktorého výpoveď predstavuje rozhodujúci dôkaz pre uznanie viny sťažovateľa. Konajúce súdy nevykonali na základe návrhu sťažovateľa znalecké dokazovanie z odboru klinickej psychológie pre dospelých a rozpory vo výpovediach svedka marginalizovali a nezrovnalosti hodnotili ako prirodzený dôsledok časového odstupu. Vykonaním odborného posúdenia osoby svedka [REDAKOVANÉ] a následné vypracovanie znaleckého posudku bolo podľa sťažovateľa jedným z nevyhnutných dôkazov, ktorý sa mal v priebehu súdneho konania vykonať, pretože len znalec psychológ je jediný kompetentný vyjadriť sa k tým črtám osobnosti obvineného, prípadne svedka, ktoré môžu mať vplyv

na jeho vierohodnosť. Tým, že súdy na jednej strane pripustili určitý dôkaz (výsluch svedka [REDACTED]) a na strane druhej odmietli vykonať navrhovaný dôkaz (znalecké dokazovanie voči osobe svedka [REDACTED]), došlo podľa názoru sťažovateľa k porušeniu práva na obhajobu, zásady kontradiktórnosti a rovnosti zbraní, ktoré sú súčasťou spravodlivého procesu.

7. Porušenie zásady prezumpcie neviny vidí sťažovateľ v tom, že krajský súd medzičasom uznesením z 8. novembra 2017 rozhodol o odvolaniach všetkých spoluobvinených (s výnimkou osoby sťažovateľa z dôvodu vylúčenia jeho osoby na samostatné konanie), keď dospel k záveru, že *„obžalovaní sa dopustili trestnej činnosti tak, ako bola ustálená súdom prvého stupňa diferencovane podľa účasti obžalovaných pri jednotlivých skutkoch...“*. Podľa sťažovateľa sa uznanie viny v rozhodnutí krajského súdu menovaných obžalovaných spája s uznaním viny sťažovateľa, pretože výrok o trestnej činnosti smeruje proti všetkým obžalovaným vrátane sťažovateľa napriek tomu, že odvolanie sťažovateľ v tomto konaní nepodal ani podať nemohol. Z tohto dôvodu podal sťažovateľ 21. mája 2018 podnet na pridelenie veci inému senátu (námiетка zaujatosti), o ktorom rozhodol senát krajského súdu tak, že v zmysle § 32 ods. 6 zákona Trestného poriadku *„nebude rozhodovať o námiетке obžalovaného, lebo dôvodom námiетky je len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní, resp. súdu v predmetnej veci, resp. v inej veci“*. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu o vznesenej námiетке je podľa sťažovateľa v rozpore so zákonom, ako aj s rozhodovacou praxou najvyššieho súdu (neuviedol príklady, akej praxe, pozn.), pretože námiетка zaujatosti sa netýka procesného postupu, ale samotného zloženia senátu odvolacieho súdu práve vzhľadom na zachovanie zásady prezumpcie neviny.

8. Sťažovateľ opakovane akcentuje skutočnosť, že vykonaním domovej prehliadky ani prehliadky iných priestorov vykonaných 25. mája 2011 neboli nájdené žiadne dôkazné prostriedky, ktoré by preukazovali skutočnosť, že sa sťažovateľ podieľal na páchaní trestnej činnosti, ktorá sa mu kladie za vinu. Sťažovateľ namieta aj iné porušenia práva na spravodlivý súdny proces, ktoré mali vyplývať z vyšetrovacieho spisu (opravené úradné záznamy), ako aj ďalšie dokumenty a rozhodnutia orgánov prípravného konania, nezákonnosť pri výsluchoch svedkov, žurnalizáciu trestného spisu a podobne.

9. Sťažovateľ napokon namieta, že s ohľadom na skutočnosť, že v priebehu konania došlo k viacerým porušeniam zákona, možno aj následný výkon trestu odňatia slobody označiť za porušujúci jeho právo na osobnú slobodu a v širšom kontexte aj právo na súkromný a rodinný život.

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tiež uvádza, že *„z dôvodu, že v predmetnej trestnej veci bol podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku, t. j. odo dňa 15. 04. 2019 a uplynie dňa 15.06.2019“*.

11. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu a krajského súdu boli porušené jeho v bode 1 uvedené práva, zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zakázal krajskému súdu pokračovať v porušovaní označených základných práv zaručených ústavou a dohovorom. Zároveň sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd uložil povinnosť okresnému súdu a krajskému súdu spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur, ako aj trovy právneho zastúpenia v sume 415,50 eur. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti napokon žiada odložiť vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

16. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy sa osobná sloboda zaručuje.

18. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

19. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

22. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

23. Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.A K namietanému porušeniu práv rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 T 66/2012 z 26. októbra 2015 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

24. Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti odkazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, v zmysle ktorého má sťažovateľ právo domáhať sa ochrany práv a slobôd pred ústavným súdom iba v prípade, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd.

25. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná

právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

26. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe sťažovateľom podaného odvolania. Konanie o tomto odvolaní bolo skončené napadnutým uznesením krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým uznesením okresného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom okresného súdu.

27. Ústavný súd preto časť ústavnej sťažnosti smerujúcu proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.B K namietanému porušeniu práv uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 44/2017 zo 6. júna 2018 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

28. Vzhľadom na podané dovolanie najvyššiemu súdu proti napadnutému uzneseniu krajského súdu ústavný súd overil, že ústavná sťažnosť bola sťažovateľom podaná v zákonnej lehote, pretože uznesenie najvyššieho súdu bolo doručené sťažovateľovi aj jeho právnomu zástupcovi 15. apríla 2019.

29. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti jednotlivé namietané porušenia označených základných práv priradil k napádaným postupom a rozhodnutiam jednotlivých všeobecných súdov bez bližšej konkrétnej argumentácie ku vzťahu k okresnému súdu

či krajskému súdu. Ústavný súd ale vyvodil, že väčšina námietok sťažovateľa smeruje proti napadnutému postupu a uzneseniu krajského súdu, pretože ním sa právoplatne skončilo predmetné trestné konanie sťažovateľa.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

30. Hlavnou námietkou sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom je nevykonanie ním navrhovaného dôkazu spočívajúceho v znaleckom skúmaní svedka [REDACTED] pre účely preukázania jeho nepravdivých a účelových tvrdení (aj) v odvolacom konaní. Týmto malo dôjsť k porušeniu jeho práva na obhajobu, zásady kontradiktórnosti a rovnosti zbraní ako aspektov tvoriacich právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

31. Ústavný súd pripomína, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06,), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd na tomto mieste zároveň pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

32. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa a napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne, a teda také, ktoré by bolo v rozpore s jeho základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

33. Krajský súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia (strana 19 ods. 2) uviedol: „*Pokiaľ ide o návrhy v zmysle podrobenia usvedčujúcich svedkov znaleckému dokazovaniu z odboru psychológie na vieryhodnosť ich výpovedí, v tomto štádiu dokazovania zjavne by už nešlo o znaleckú činnosť z odboru psychológie alebo iných psychiatrických posudkov k týmto otázkam, išlo by vlastne o nahrádzanie dostatku dôkazov existujúcich, hodnotenia dôkaznej situácie z pohľadu takým orgánom, ktorý nie je oprávnený v rámci trestného konania dôkazy v tomto smere hodnotiť. Pri rozpornosti výpovedí a množstve dôkazov je tu možný postup v zmysle postupu súdu prvého stupňa len citlivo vyhodnotiť dôkazy jednotlivo i v ich súhrne a podľa toho pripočítat tej – ktorej výpovedi obžalovaného či svedka, resp. spolupracujúceho žalovaného, z pohľadu vieryhodnosti a použiteľnosti ako dôkazu, či už ako celku, alebo v podstatnej časti výpovedí. V tomto prípade tomu bolo tak, kde podstatná časť výpovedí spolupracujúcich páchatel'ov predmetných skutkov bola základným spôsobom náležite vyhodnotená. Nemožno očakávať, že zmeny vo výpovediach svedkov, obžalovaných, ktorí usvedčovali obžalovaného zo spáchania trestnej činnosti pri jednotlivých skutkoch, sú nevieryhodné pre ich zmenu, s poukazom na podrobnosti alebo drobnosti aj v odvolaniach odvolateľa, neschopnosti odpovedať obžalovaným na položené otázky, že predmetné skutky sa stali alebo mali stať v roku 2010 a k výsluchu obžalovaných došlo na hlavnom pojednávaní s odstupom šiestich až siedmich rokov. Skôr by bola podozrivá jednoznačná namemorovaná presnosť výpovedí týchto usvedčujúcich svedkov, čo by skôr zodpovedalo tvrdeniam obžalovaných, že svoje výpovede sa vlastne naučili na podnet orgánov činných v prípravnom konaní a vzhľadom k tomu, že neboli pri skutkoch alebo neboli tam tí obžalovaní, o ktorých tvrdili, že spáchali skutky, neboli schopní odpovedať na všetky otázky, ktoré im boli do detailov kladené. Tieto rozpory na hlavnom pojednávaní súd prvého stupňa odstraňoval priebežne a ich výsledky zakomponoval potom do hodnotenia dôkazov...“*

34. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu je zrejmé, že odvolací súd sa s námietkou sťažovateľa náležite vysporiadal. Ústavný súd k tomu dodáva, že ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť konajúcich súdov zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť

(pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 1/2014), čo všeobecné súdy vykonali. Základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy predstavuje právo obvineného v trestnom konaní pripraviť si obhajobu, teda mať adekvátny čas na prípravu obhajoby a následne priestor na obhajobu v samotnom konaní buď sám, alebo prostredníctvom obhajcu. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože aj dôsledné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

35. Ústavný súd konštatuje, že súčasťou práva na obhajobu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo sťažovateľa na rozhodnutie v súlade s jeho predstavami alebo očakávaniami. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom štátneho orgánu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, III. ÚS 721/2016) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. Skutočnosť, že súdy nevyhoveli sťažovateľovmu návrhu na vykonanie dôkazu spočívajúceho v znaleckom skúmaní svedka [REDAKOVANÉ] neznamena (pričom sa týmto návrhom zaoberal) v zmysle už uvedeného porušenie práva na obhajobu.

36. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že pokiaľ všeobecné súdy ústavné garancie obsiahnuté najmä v čl. 46 až čl. 50 ústavy rešpektujú, ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov realizované všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s hodnotením sám nestotožňoval (II. ÚS 593/2011, III. ÚS 230/2012, III. ÚS 373/2015). Ústavný súd tiež dodáva, že záver súdu o (väčšej) hodnovernosti niektorého z dôkazov, resp. niektorej výpovede, ktorý v prejednávanom prípade primerane vysvetlí, je prirodzeným výsledkom procesu voľného hodnotenia dôkazov a sám osebe neindikuje možnosť vysloviť porušenie označených práv len z dôvodu, že sťažovateľ sa domnieva, že niektoré dôkazy mali byť hodnotené rozdielne.

**K namietanému porušeniu zásady prezumpcie nevinoty podľa čl. 50 ods. 2 ústavy
a podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru**

37. Pokiaľ ide o ďalšiu námietku sťažovateľa týkajúcu sa porušenia zásady prezumpcie nevinoty (čl. 50 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 2 dohovoru) s odôvodnením, že krajský súd pred zistením viny svojím rozhodnutím alebo postojom naznačil, že sťažovateľ je vinný a o jeho veci mal rozhodovať iný senát krajského súdu, a nie ten, ktorý už rozhodoval o odvolaniach podaných ostatnými obvinenými, ústavný súd uvádza, že ani táto nie je dôvodná.

38. Ústavný súd vo vzťahu k tejto námietke poukazuje na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 11/2017 z 5. apríla 2017, podľa ktorého prezumpcia nevinoty (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku) sa týka osoby obvinenej v aktuálne vedenom trestnom konaní a nie je porušená, ak sa o účasti tohto obvinenej na žalovanej trestnej činnosti zmieňuje výrok alebo odôvodnenie skoršieho rozhodnutia súdu, ktorým bola odsúdená iná osoba. Toto stanovisko najvyššieho súdu nadväzuje na dlhodobu ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej ak sa viedlo spoločné konanie proti viacerým spolupáchateľom a neskôr došlo k vylúčeniu jedného alebo viacerých spolupáchateľov na samostatné konanie, nepôjde o prejednanie viny, ak súd v odsudzujúcom rozsudku, ktorý sa týka ďalších (nevylúčených) spolupáchateľov, v znení skutkovej vety uvedie vecnú súvislosť konania vylúčeného spolupáchateľa (doteraz neodsúdeného) s konaním ostatných spolupáchateľov (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. Ndt 180/97 zo 4. júna 1998).

39. Stanovisko najvyššieho súdu považoval ústavný súd vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach za ústavne akceptovateľné (IV. ÚS 370/2018, I. ÚS 275/2019) a ani v aktuálne prejednávannej veci nezistil také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali odklon od jeho právnych záverov vyjadrených v týchto rozhodnutiach.

40. Z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že krajský súd rozhodoval o odvolaní sťažovateľa nezávisle a bez akejkoľvek väzby na jeho skoršie rozhodnutie o odvolaniach podaných spoluobvinenými. Navyše je potrebné zdôrazniť,

že sám sťažovateľ zavinil procesnú situáciu, ktorú teraz namieta, a to tým, že od vynesenia prvostupňového rozsudku sťažovateľ ušiel do Rakúska, kde sa dopustil úmyselnej majetkovej trestnej činnosti, bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere troch rokov, z výkonu ktorého bol prepustený po dvoch rokoch a vydaný na územie Slovenskej republiky. Pre odvolací súd bol sťažovateľ dočasne nedosiahnuteľný a z toho dôvodu musel pristúpiť na vylúčenie jeho osoby na samostatné konanie.

41. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, nedošlo k porušeniu zásady prezumpcie neviný podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru.

42. Sťažovateľ ďalej namieta, že pri domovej prehliadke a prehliadke iných priestorov neboli nájdené žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali jeho podiel na páchaní predmetnej trestnej činnosti a, naopak, nájdené veci, ako vecné dôkazné prostriedky neboli na hlavnom pojednávaní vykonané. Pokiaľ ide o zaistené vecné dôkazy, na ktorých bola nájdená sťažovateľova DNA, sťažovateľ uvádza, že absentuje preukázanie a stotožnenie, že predmetné veci boli použité na trestnú činnosť. Preukazovanie spáchania skutkov sťažovateľovi nevykonanými vecnými dôkazmi, t. j. nezákonnými dôkazmi, má za následok aj nezákonné rozhodnutie.

43. Ústavný súd v tomto smere poukazuje na napadnuté uznesenie krajského súdu, v ktorom sa krajský súd stotožnil s názorom okresného súdu pri postupnosti hodnotenia dôkazov pri preukázaní spáchania konkrétneho skutku sťažovateľom. Všeobecné súdy brali v prvom rade v úvahu výpovede spolupracujúcich obvinených, ktoré boli podporené ďalšími dôkazmi o tom, že vierohodnosť výpovedí svedkov možno odobrať aj týmito dôkazmi (išlo o vecné dôkazné prostriedky, prípadne biologické a daktyloskopické stopy). V rámci tejto logiky hodnotenia dôkazov okresný súd oslobodil spod obžaloby sťažovateľa pri skutkoch, kde chýbali dôkazy práve tohto druhu, teda ktoré by podporovali účasť sťažovateľa na spáchaní jednotlivých skutkov bez ďalších dôkazov. Ústavný súd na tomto mieste opätovne uvádza, že jeho úlohou nie je posudzovať skutkové zistenia alebo vyhodnocovať dôkazy namiesto všeobecných súdov (pozri bod 37).

44. K ďalším námietkam sťažovateľa (manipulácia s úradným záznamom na č. I. 539 a spochybnenie zákonnosti výpovede svedkov – policajtov) ústavný súd konštatuje, že tieto sťažovateľ uplatnil bezúspešne až v dovolacom konaní pred najvyšším súdom a z pohľadu ústavného súdu neobsahujú ústavnoprávne významnú argumentáciu, aby mohlo byť spochybnené napadnuté uznesenie krajského súdu.

45. Ústavný súd pri preskúvaní ústavnej sťažnosti prihliadol na to, že sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu krajského súdu mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie podľa § 368 Trestného poriadku.

46. Keďže sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti nenamietal spôsob, akým najvyšší súd posúdil jeho dovolacie dôvody, resp. dovolanie, ústavný súd už bližšie nehodnotil, ako sa najvyšší súd v napadnutom uznesení vysporiadal s týmito dovolacími dôvodmi sťažovateľa. Navyše, dovolací súd nemožno chápať ako tretiu inštanciu v sústave súdov zameranú na preskúvanie všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu. Dovolanie neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie. Ťažisko dokazovania je na súde prvej inštancie a jeho skutkové závery môže doplniť alebo meniť len odvolací súd. Dovolací súd nemôže posudzovať úplnosť skutkových zistení, nemôže bez ďalšieho sám prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože dôkazy v konaní o dovolaní nemôže sám vykonávať. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nemá právomoc meritórne preskúvať a posudzovať právne názory všeobecných súdov ani preskúvať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

47. Podľa platnej právnej úpravy trestného konania sú závažné procesné pochybenia všeobecných súdov (vrátane porušenia sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru) dôvodom na podanie dovolania podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku. Sťažovateľ túto zákonnú možnosť aj využil a jeho dovolanie, ktoré podal proti napadnutému uzneseniu krajského súdu 21. augusta 2018, ktorého obsahom boli všetky námietky uplatnené aj v konaní o ústavnej sťažnosti, bolo odmietnuté.

48. V danej veci je potrebné uviesť, že označený mimoriadny opravný prostriedok umožňoval sťažovateľovi účinne namietať všetky závažné procesné pochybenia, a tým aj porušenie jeho označených základných práv podľa ústavy a dohovoru. Z toho vyplýva, že je to, resp. bol v prvom rade všeobecný súd, ktorý je a bol oprávnený aj povinný poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľa, ktorých porušenie namieta, a nie ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti. Právomoc ústavného súdu je pri ochrane týchto základných práv každého účastníka konania pred všeobecným súdom iba subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (obdobne napr. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 64/02, I. ÚS 183/07).

49. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01).

50. Ústavný súd konštatuje, že žiadna námietka sťažovateľa artikulovaná v jeho ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, nie je dostatočne relevantná na to, aby spochybnila samotné napadnuté uznesenie krajského súdu.

51. Je zrejmé, že väčšina námietok sťažovateľa uvedených v jeho ústavnej sťažnosti smerovala proti napadnutému postupu a uzneseniu krajského súdu, ale týmito námietkami sa predtým zaoberal aj dovolací súd v uznesení najvyššieho súdu o odmietnutí pri posudzovaní, či boli splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a dospel k záveru, že v sťažovateľovom prípade nie je daný žiadny z namietaných dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), e) a g) Trestného poriadku, a preto dovolanie sťažovateľa postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu a napadnutému uzneseniu krajského súdu pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde (pozri body 24 až 26).

K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a ods. 2 ústavy a práva na súkromný a rodinný život podľa čl. 19 ods. 2 ústavy

52. Sťažovateľ napokon namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na súkromný a rodinný život v zmysle čl. 19 ods. 2 ústavy tým, že v priebehu trestného konania došlo k viacerým porušeniam zákona. Vo vzťahu k týmto námietkam ústavný súd dodáva, že zákonným dôsledkom právoplatného odsudzujúceho rozsudku, v ktorom bol sťažovateľovi uložený v súlade so zákonom trest odňatia slobody, je práve obmedzenie jeho osobnej slobody, pričom sťažovateľ je pri jeho výkone potom nútený strpieť aj určitú mieru zásahu do súkromného a rodinného života.

53. Vzhľadom na uvedené ústavný súd časť ústavnej sťažnosti smerujúcu proti napadnutému uzneseniu krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť, pretože napadnutým uznesením krajského súdu nedošlo k porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 19 ods. 2 ústavy, a to pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a základných práv, porušenie ktorých sťažovateľ namietal (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

54. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Po odmietnutí ústavnej sťažnosti ako celku bolo preto už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu